

Les bones intencions - Amity Gaige

Als anys setanta, quan és un infant, el protagonista de *Les bones intencions* s'escapa amb el seu pare de l'Alemanya de l'Est i arriba als Estats Units, on s'inventa una nova identitat: passa de dir-se Erik Schroder a Eric Kennedy. Treballa de promotor immobiliari, es casa i té una filla, Meadow. Quan se separa de la dona, la llei decideix que la filla es queda amb la mare. Llavors Eric fuig amb Meadow, de sis anys, en un viatge incert per carreteres secundàries de Nova Anglaterra.

De mica en mica descobrim que el que estem llegint és la llarga carta que Eric adreça a la seva esposa des de la presó, i per tant anem adonant-nos que el viatge acaba malament. La carta es presenta de manera explícita com una *Apologia pro vita sua*, una argumentació perquè la dona –i, de retruc, el lector- entengui qui és l'autor i el perquè del seu comportament. El gènere epistolar li permet combinar records i digressions, justificar i evocar, avançar esdeveniments i incloure notes a peu de pàgina. La personalitat peculiar del personatge es reflecteix en la textura de la carta, plena de sorpreses i detalls: dramatitzacions, lletanies, llistes d'acusacions, paraules en alemany, fins i tot un test autoexculpatori.

Resulta difícil establir el tema de *Les bones intencions*. Inicialment podria ser la suplantació d'identitat, la màscara que es col·loca el protagonista per integrar-se en el país d'acollida (o les màscares, ja que en la fugida torna a canviar de nom). A mesura que anem girant pàgines, però, ens adonem que altres facetes biogràfiques reben un tractament acurat i perfectament memorable. Una seria el pas de l'enamorament al tedi, sempre imprevist, i que l'autora sap descriure molt bé, és a dir, sense reduccionismes ni escenes d'Actors Studio. Una altra faceta serien les sordideses de la separació: l'advocat que espatlla més que adoba, la funcionària avaluadora, la solidaritat cega dels desconeguts. Però potser la faceta més atractiva, perquè es vincula a l'aventura, és la *road movie* que protagonitzen Eric i Meadow encaçats per la policia.

Pulsions lúdiques

Amity Gaige (Charlotte, Carolina del Nord, 1972) sap ficar-se a la pell d'un pare desesperat sense caure en la temptació de ridiculitzar-lo (més ben dit, ridiculitzant-lo en la mesura justa), aconseguint que l'entenguem i que alhora ens adonem que no hi

toca. En la ruta a través d'hotels, motels i cabanyes, en les accions i els diàlegs, l'autora sap construir una relació tendra i impossible entre pare i filla, amb una versemblança i una qualitat -tant literària com humana- remarcables, que abasta des del moment que fugen perseguits pel sogre-avi fins al moment de la rendició, a l'ala de pediatria d'un hospital. Les comparacions amb *Lolita* són inevitables. L'autora sembla suggerir-ho quan pare i filla simulen que són caçadors de papallones (el hobby de Nabokov) o quan, a l'inici del llibre, fa escriure a Eric: "Tu: el meu flagell, la meva nació, la meva esposa", que recorda allò de "Lolita, llum de la meva vida, foc de les meves entranyes". Entre les anormalitats d'Eric, però, no es troba ni la pederàstia ni l'incest. L'única relació lúbrica que manté durant la fugida és amb una dona madura, un personatge que si el llibre fos una pel·lícula seria una bona candidata a l'Oscar a la millor actriu de repartiment. (Parèntesi: un dels criteris per jutjar l'excel·lència d'una novel·la són els capítols aparentment de tràmit, que un bon autor sap convertir en petits monuments literaris).

Amity Gaige aconsegueix ficar-nos dins la ment d'un home que inicialment no sent la necessitat de tenir un fill però que s'adapta a la decisió de la dona que estima. Durant els primers mesos no s'interessa gaire per Meadow, però quan la nena comença a parlar descobreix que hi pot connectar les seves pulsions infantils i lúdiques, una connexió que irrita l'esposa, ara reconvertida en legisladora domèstica, garant de les convencions socials i encarregada del seguiment de les malalties infantils. La fugida que emprèn el pare amb la filla no té altre motiu que guanyar una mica de temps, mantenir la relació amb la nena que està legalment destinada a viure amb la mare. Quan retrata aquesta fugida, Amity Gaige no dibuixa un camí de roses, ja que a vegades Eric s'oblida literalment que té una filla, però plasma uns quants moments que satisfan tant pare i filla com el lector. A l'últim, però, Eric encara es veu amb cor de preguntar a l'exdona si no haurien estat més feliços -si no haurien estat més "ells"- sense cap fill.

En un segon pla, *Les bones intencions* aborda la gelosia que pot sentir l'esposa per un home que passa més hores amb la filla que ella mateixa i que aprofita per aprofundir-hi una afinitat emocional que ella no té temps de cultivar, i també la importància dels traumes d'infantesa -que potser traspassem als fills sense adonar-nos-en-. Com a cirereta, hi trobem les pàgines dedicades al futur de les noies que protagonitzen cançons d'amor i sobretot la investigació sobre les pauses que duu a terme Eric: "Aquells moments -literaris, culturals, polítics- en què alguna cosa no es

va dir o no es va fer. Vacil·lacions, punts morts, treves, el·lipsis. Tota mena d'inactivitat. Vaig titular-ho *Pausologia: una enciclopèdia experimental*". Aquesta investigació recorda la que duia a terme un personatge d'*El temps és un cabró*, de Jennifer Egan sobre els silencis a les cançons del rock. Com Egan, Amity Gaige sap interrogar-se sobre les grans qüestions sense oblidar el joc ni el sentit de l'humor. Al capdavall, la majoria de les novel·les parlen del que ella resumeix així: "Les grans forces guerreres de la nostra existència no són pas la vida contra la mort, sinó més aviat l'amor contra el temps."

Escriure des del silenci

Eric Kennedy (o Erik Schroeder, tant se val) comença a escriure en el moment en què decideix callar davant les preguntes de la policia: el llibre que estem llegint és el resultat del silenci d'un home penedit que s'adona que no està a l'altura de les seves pròpies mentides. El que escriu serveix també per donar voltes a la vella pregunta de la identitat. Ens pensem que som individus, però quan ens fem grans descobrim concomitàncies no sempre agradables amb els nostres ancestres: en part també som ells. Igual com també som la persona que estimem, els fills que tenim, les nostres malalties i febleses, el que sabem i el que sentim. Potser només sols i en silenci, com Eric, tenim dret a preguntar-nos qui som de debò.

Després de passar pel taller d'escriptura de la Universitat de Iowa i de publicar dues novel·les el 2005 i el 2007, amb aquesta tercera Amity Gaige va aconseguir entrar a les llistes dels millors llibres de l'any que elaboren una bona colla de mitjans dels Estats Units. Però potser encara és més important convèncer lectors tan exigents com Jonathan Franzen, que va dir que aquest llibre aconsegueix que ens creiem el que és increïble i que estimem un personatge ben poc estimable.

Per raons de salut i d'higiene, miro de llegir tan sols llibres que valen la pena. No sempre, però, m'envaeix la sensació d'eufòria que he tingut amb *Les bones intencions* (el títol original era *Schroder*), que aplega la combinació perfecta de preguntes i respostes, de narració i digressió, de sentiments i d'ofici. En aquest llibre tot està bé, fins la portada, que mostra una nena abraçada a un pare que la condueix a través d'una aigua de color de plom.